

Dnr 2016VON/0037 Vård- och omsorgsnämnden 2016-03-22 § 13

Genomlysning av vård och omsorg

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Det uppdras till egenregin inom vård och omsorg att skapa en effektivare uppdrags- och bemanningsplanering och att anta en strategi för att begränsa användning av bemanningsföretag.
2. Det uppdras till sektorschef att göra en översyn av villkoren för LOV-systemet för hemtjänst och återkomma med förslag till justeringar.
3. Det uppdras till sektorschef att återkomma med förslag till antal demensplatser inom särskilt boende och var dessa ska vara lokaliserade.
4. Det uppdras till sektorschef att redovisa vidtagna åtgärder till nämnden vid sammanträdet i april.

Beslutsnivå

Vård- och omsorgsnämnden

Ärendebeskrivning

Genomlysningen av omsorg- och välfärdssektorn utfördes under december 2015 och januari 2016. Konsulterna har identifierat problemområden som kräver skyndsamma åtgärder för att förbättra effektiviteten inom sektorn. Kommunstyrelsen beslutade 2016-03-09 § 44 att uppmana vård- och omsorgsnämnden att genomföra ett antal åtgärder. I tjänsteskrivelsen lämnas ett antal förslag till åtgärder.

Yrkanden

Britt Lindmark (L) yrkar bifall till liggande förslag.

Henrik Paulsen (S) yrkar bifall till punkt 1,2 och 3 i liggande förslag samt framställer följande tilläggsyrkanden.

1. "Det uppdras till förvaltningen att utreda relevansen i uppgiften om att Värmdös biståndsbedömning är generös.
2. Det uppdras till förvaltningen att utreda möjligheten till hemtagning av externa boendeplaceringar inom LSS.
3. Det uppdras till förvaltningen att planera för och skyndsamt beställa tillräckligt antal platser på särskilda boenden för att möta aktuellt och framtida behov av demens respektive somatiska platser.
4. Det uppdras till förvaltningen att öka konkurrensneutraliteten mellan egenregin och privata utförare i enlighet med rapportens slutsatser om brister i LOV-utformningen
5. Det uppdras till förvaltningen att se över ersättningsmodellen för hemtjänsten för att öka effektiviteten och minska kostnaderna genom att införa individuella behovsnivåer utan minutredovisning.

6. Det uppdras till förvaltningen att se över ersättningsmodellen för särskilda boenden, bland annat genom att kompensera för särskilda geografiska förutsättningar.
7. Det uppdras till sektorschef att redovisa vidtagna åtgärder avseende punkterna 1-3 i liggande förslag till beslut till nämnden vid sammanträdet i april och punkterna 1 -6 avseende tilläggsyrkandena vid sammanträdet i augusti.”

Ali Özturk (V) yrkar bifall till Paulsens tilläggsyrkanden.

Britt Lindmark (L) yrkar avslag på Paulsens tilläggsyrkanden.

Beslutsordning

Ordföranden frågar om punkt 1, 2, 3 och 4 i liggande förslag bifalles och finner att de bifalles.

Ordföranden frågar om Paulsens tilläggsyrkanden bifalles eller avslås och finner att de avslås.

Votering begärs. Följande voteringsproposition uppläses och godkänns:

”Den som avslår Paulsens tilläggsyrkanden röstar ja, den som bifaller röstar nej.”

Följande röstar ja:

Jan Dolk (KD), Britt Lindmark (L), Kerstin Öhman Moberg (M), Jessie Wall Freyne (M), Jorge Tenorio (L) och Christina Svenby (C).

Följande röstar nej:

Henrik Paulsen (S), Joachim Vogel (S), Elisabeth Karlsson (S), Ali Özturk (V) och Turid Stenhaugen (MP).

Nämnden beslutar med 6 ja-röster mot 5 nej-röster att avslå Paulsens tilläggsyrkanden.

Reservationer och protokollsanteckningar

(S)-gruppen anmäler följande skriftliga reservation.

”Som framgår av verksamhetsberättelsen för 2015 så redovisade nämnden ett underskott om drygt 40 mnkr för 2015. Den moderatstyrda alliansen har inte sett sig mäktiga till att själva utreda skälen till det stora underskottet utan har istället valt att anlita en extern konsult att utföra detta arbete.

Konsulten har identifierat en stor mängd förbättringsområden/brister i den undersökta delen av verksamheten. Av rapporten framgår att personalkostnaderna ökat och att kommunen externt köpt ”mycket kostnadskrävande” boendeplaceringar. Vidare sägs det att kommunen bör anta en strategi som begränsar köp av tjänster av bemanningsföretag. Brister i effektiviteten påtalas. Den effektiva tiden inom hemtjänsten bedöms vara för låg/extremt låg.

Konkurrensneutralitet mellan den kommunalt och externt drivna hemtjänsten bör införas såtillvida att den externt drivna verksamheten inte längre ska gynnas. De särskilda boendena lider av tomtid vid hyresgästväxlingar. Uppdragsplanering och bemanningsplanering kan bli effektivare. Det kan vara värt att särskilt kommentera två av de angivna förbättringsområdena.

När det gäller de externa boendena har denna fråga varit aktuell sedan åtminstone 2008/2009 då förslag fanns att köpa en fastighet på Värmdö. Detta motarbetades av en del politiker med argument om att det skulle bli så oerhört svårt och dyrt att anpassa fastigheten till den standard som krävdes. Trots att det visades att dessa farhågor inte hade något fog för sig så missades denna möjlighet. Under de efterföljande 7-8 åren har det uppenbarligen inte gjorts några allvarliga försök alls att komma tillrätta med denna brist. Detta innebär att ett betydande antal miljoner onödigtvis använts till externa placeringar som istället kunde ha använts till mer angelägna ändamål. Denna senfärdighet är inte acceptabel.

Avseende den kommunalt drivna hemtjänsten har denna haft problem sedan åtminstone 2008/2009. Verksamheten var ett stående inslag på den då ansvariga nämndens (produktionsstyrelsen) sammanträden. Det är anmärkningsvärt att det inte gått att få ordning på verksamheten under alla de år som förflutit sedan dess. Under slutet av mandatperioden 2010-2014 lär stora förbättringar ha uppnåtts men därefter har bekymren accelererat. Därför är det nu dags att ta ett helhetsgrepp för att brukarna ska få bästa möjliga service och personalen få drägliga arbetsförhållanden.

Allvarligast är emellertid påståendet i tjänsteskrivelsen om att budgetunderskottet inom funktionshinderområdet hänför sig till, bland annat, "tidigare fattade beslut avseende insatser av stor omfattning". Denna passus i tjänsteskrivelsen torde hänföra sig till konsulternas påstående om att den tidigare biståndsbedömningen avseende LSS (lag om stöd och service till vissa funktionsnedsatta) varit för generös. Noteras kan här att konsulterna till att börja med skriver att bedömningen "kanske" sträcker sig utöver rättspraxis, sid 23. Längre fram i dokumentet tar de bort denna reservation utan någon förklaring. Det är påståendet om den generösa bedömningen som legat till grund för den ovan citerade passusen i tjänsteskrivelsen och som fått de drakoniska följderna för brukarna där insatserna dragits ned med nästan 50 procent.

Då skrivningen fått så dramatiska konsekvenser för de som kanske behöver samhällets stöd allra mest har det varit av stor vikt att undersöka relevansen i påståendet om att kommunens biståndsbedömningar, kanske, varit för generösa och gått utöver rättspraxis. Konsulterna har konfronterats med sitt påstående men har då inte kunnat ange någon annan grund för uppgiften än att det varit en tjänsteman i Värmdö kommunen som uppgett detta. Vid kontakt med berörd sektorschef har inte heller denne kunnat prestera någon dokumentation till stöd för de angivna påståendena. Information har emellertid kunnat inhämtas från såväl SKL som SCB. Av denna information framgår det att Värmdö kommun ligger bland de kommuner som har allra lägst kostnader för LSS insatser avseende såväl kostnaden för varje Värmdöbo som kostnaden för varje person som erhåller aktuellt stöd. Det kan således konstateras att Värmdö kommun inte alls varit för generös utan uppvisar en sparsam kostnadsbild. Att konsulterna inte undersökt underlaget för det aktuella påståendet får anses som anmärkningsvärt. Att inte heller kommunen gjort så får anses som än mer anmärkningsvärt, detta särskilt som den nya tillämpningen fått så stora och förödande konsekvenser för många brukare.

Baserat på utredningen valde vi socialdemokrater att framställa några tillägg till de förslag till beslut som tjänsteskrivelsen innehåller. Det första tilläggsyrkandet är föranlett av den uppenbarligen felaktiga uppgiften att kommunen skulle vara alltför generös. Vi ser här ett värde i att kommunen själv går till botten med relevansen i påståendet om generösa biståndsbedömningar. Övriga yrkanden baserar sig i allt väsentligt på konsulternas iakttagelser och förslag till åtgärder. Vid nämndmötet uppgavs det att förbättringsarbete pågår men vi menar att politiken bör manifesteras sin vilja i formliga beslut. Tyvärr visade sig majoriteten inte ha samma vilja som vi att ta en kraftig och tydlig taktpinne i det som måste göras. Det beklagar vi.

Sammanfattningsvis är vi av den uppfattningen att mycket pengar rinner ut till ingen nytta på grund av en ineffektiv organisation och att detta måste åtgärdas så att skattemedlen går till det verksamheten är till för, nämligen att stödja medborgarna. Vi menar även att politiska beslut inte får fattas på så lösa grunder som nu skett avseende neddragningen av det stöd medborgarna har rätt till enligt LSS. I sistnämnda hänseende bör biståndsbedömningen återgå till tidigare tillämpning, detta för att den nuvarande rättsstridiga tillämpningen av lagen ska upphöra och berörda ska kunna leva ett så normalt liv som möjligt.”

Turid Stenhaugen (MP) anmäler en protokollsanteckning. Vid tidpunkt för justering hade ingen protokollsanteckning inkommit.

Handlingar i ärendet

Rapport, genomlysning av vård och omsorg i Värmdö kommun
Protokollsutdrag, KS 160309 § 44

Sändlista

Kommunstyrelsen